

Se vedlagte adresseliste

Vår saksbehandler/tlf.
Jon Holm/99166273

Vår ref.
21/10571
Deres ref.

Oslo,
08.11.2021

Varsel om oppstart: Nye fagevalueringer i matematikk, naturvitenskap, teknologi, biovitenskap, medisin og helsefag

Forskningsrådet har som en av sine oppgaver å sørge for evaluering av norsk forskning, jf. Forskrift om vedtekter for Norges forskningsråd. Vi ønsker med dette brevet å informere om at Forskningsrådet planlegger å gjennomføre fire fagevalueringer i perioden 2022-2024:

2022-2023

- Evaluering av naturvitenskap
- Evaluering av biovitenskap

2023-2024

- Evaluering av medisin og helsefag
- Evaluering av matematikk, IKT og teknologi

Formålet med fagevalueringene er å vurdere kvaliteten på norsk forskning sett i et internasjonalt perspektiv. Evalueringene skal gi råd og anbefalinger om tiltak som kan fremme kvalitet, relevans og effektivitet i forskningen, og samarbeid og arbeidsdeling i og mellom sektorene. Forskningsrådet har benyttet resultatene fra tidligere evalueringer som grunnlag for forskningspolitiske råd til regjering og berørte departementer, og til å utvikle nye virkemidler som Sentre for fremragende forskning (SFF) og Unge forskertalenter. Vi ønsker også å legge til rette for at forskningsinstitusjonene kan benytte evalueringene i sitt eget strategiske og faglige utviklingsarbeid

Ansvar for planlegging og gjennomføring av evalueringene er lagt til fagporteføljestyrene i Forskningsrådet som har et tverrgående ansvar for vårt bidrag til fag- og disiplinutvikling. De planlagte evalueringene vil dekke hele ansvarsområdet til Porteføljestyret for livsvitenskap (biovitenskap, helse og medisin) og Porteføljestyret for naturvitenskap og teknologi (naturvitenskap, matematikk, IKT og teknologi). Fagevalueringer innen humaniora og samfunnsvitenskap vil tidligst starte opp i 2025.

Med noen få unntak har alle fag blitt evaluert i to runder. Den første runden med evalueringer (1997-2010) ble gjennomført over mer eller mindre samme lest – som enkeltfagsevalueringer basert på omfattende lesning av vitenskapelige arbeider – mens utviklingen i andre runde (2011-2018) gikk i retning av stadig bredere evalueringer som inkluderte hele fagområder og flere evalueringstema, slik som vurdering av samfunns effekter og samspill med utdanning. Noen gjennomgående begrensninger i tidligere evalueringer har vært at den disiplinbaserte inndelingen ikke samsvarer med hvordan forskningen er organisert ved institusjonene, og at evalueringene har vurdert alle institusjoner med den samme målestokken uavhengig av deres sektortilhørighet, ressurser og strategiske mål. Basert på erfaringene med de to første rundene av fagevalueringer har Forskningsrådet gjort noen justeringer i evalueringsmodellen som vi vil bruke for tredje runde av fagevalueringer.

En arbeidsgruppe nedsatt av Kunnskapsdepartementet leverte i februar 2021 forslag til et nasjonalt rammeverk for evaluering av forskning og høyere utdanning¹. I dette rammeverket er formålet for fagevalueringene presisert, og det er angitt mekanismer for samordning av forsknings- og utdanningsevalueringer. Forskningsrådet legger forslaget til rammeverk til grunn for nye fagevalueringer. Det sentrale formålet med fagevalueringene er fortsatt å gi en vurdering av kvalitet i norsk forskning sett i et internasjonalt perspektiv. I tråd med forslaget til nasjonalt rammeverk ønsker Forskningsrådet imidlertid at nye fagevalueringer tar større hensyn til konteksten som forskningen foregår i ved den enkelte institusjon. Dette innebærer at forskningens kvalitet ikke bare skal vurderes opp mot faginterne kriterier. Evalueringskomiteen skal også vurdere forskningsaktivitetens betydning for institusjonenes sektorspesifikke formål og egne strategiske mål.

For å gi institusjonene større eierskap til evaluering av egen virksomhet har Forskningsrådet utarbeidet en evalueringsprotokoll som gir den enkelte institusjon mulighet til å definere sine evalueringsenheter (forskergrupper, sentre, institutter, e.l.) og angi sentrale mål for disse. Evalueringsprotokollen er blitt testet i en evaluering av rettsvitenskapelige fag som ferdigstilles nå i høst.² Forskningsrådet vil bygge de nye evalueringene på erfaringer med piloten, og invitere institusjoner som skal evalueres til å gi innspill til videre utvikling av evalueringsmodellen før en revidert evalueringsprotokoll legges fram til vedtak i det relevante porteføljestyret. Dette innebærer at institusjonene deltar i planleggingen og utformingen av protokollen og i utvelgelse av relevante evalueringsdata og indikatorer.

Når evalueringsprotokollen er vedtatt vil den videre evalueringsprosess foregå i tre faser:

- 1) *Utforming av evalueringsmandatet for den enkelte institusjon*
Institusjonene tar utgangspunkt i evalueringsprotokollen og tilpasser mandatet til institusjonens egne strategier og sektorspesifikke formål.
- 2) *Innsamling av data*
Institusjonene og Forskningsrådet skal samle inn data til evalueringen. Dataene hentes delvis fra nasjonale databaser og delvis lokalt. Forskningsrådet vil sørge for analyser av datagrunnlaget som skal brukes til å vurdere felles obligatoriske evalueringskriterier, mens institusjonene samler inn andre data som skal brukes som grunnlag for å vurdere måloppnåelse ift. egne strategier.

¹ [Evaluering av norsk forskning og høyere utdanning – Rapport med forslag til et nasjonalt rammeverk](#)

² [Evaluation of legal research in Norway 2019 – JUREVAL protocol version 1.0](#)

3) *Vurdering av data*

Evalueringskomité med underliggende ekspertpaneler skal vurdere dataene som er samlet inn og lage en rapport til hver av institusjonene som blir evaluert basert på evalueringsmandatet for hver enkelt institusjon. I tillegg vil evalueringskomiteen skrive en sammenfattende vurdering av forskningen i Norge innenfor det enkelte fagområde.

Forskningsrådet vil oppnevne evalueringskomitéer og ekspertpaneler som skal vurdere de innsamlede dataene og gi anbefalinger til den enkelte institusjon, Forskningsrådet og departementene. Evalueringskomitéene og ekspertpanelene vil bli satt sammen basert på innspill fra miljøene som skal evalueres.

Hvem omfattes av evalueringen?

Evalueringen retter seg mot UH-sektoren, helseforetakene og instituttsektoren. Forskningsrådet forventer at aktuelle forskningsmiljøer deltar i evalueringene, selv om beslutning om deltagelse gjøres ved den enkelte institusjon. Tilpasningen av evalueringene til institusjonenes egne strategiske mål skal vedtas av et styrende organ ved den enkelte institusjon. Institusjonens øverste ledelse bestemmer hvilket nivå i organisasjonen som skal ta beslutning om slik tilpasning, hvilken evaluering deres enheter skal delta i og hvem som skal representere institusjonen overfor Forskningsrådet i planlegging og gjennomføring av den enkelte evaluering. Forskningsrådet vil koordinere lokal og nasjonal planlegging for den enkelte evaluering gjennom felles dialogmøter og individuell oppfølging. Det forventes at deltakende institusjoner setter av tilstrekkelig med ressurser til å delta i evalueringsprosessen.

Forskningsrådet har sammen med NIFU laget en tentativ fordeling av organisatoriske enheter på de fire evalueringene. Fordelingen er basert på faginnndelingen i Cristin/NVI. Alle enheter som er inkludert i en av evalueringene vil få et eget brev om dette fra Forskningsrådet med kopi til institusjonens postmottak. I utgangspunktet ønsker vi å forholde oss til fakultetsnivået i UH-sektoren og tilsvarende nivå i instituttsektor/helsesektor (nivå 2 i organisasjonshierarkiet).

Tentativ tidsplan (det kan bli gjort endringer)

Tabellen under viser en tentativ tidsplan for Evaluering av naturvitenskap og Evaluering av biovitenskap.

Hva	Tid
Invitasjon, informasjon og dialogmøter	Høst 2021
Utforming av evalueringsmandatet for den enkelte institusjon Foreslå eksperter til komité og vurderingspaneler	Vår 2022
Innsamling av data	Høst 2022
Vurdering av data/høringsmøter	Vår/Høst 2023
Tilgjengeliggjøring av rapporter	Vår 2024

Evalueringen av medisin og helsefag, og evalueringen av matematikk, IKT og teknologi vil ha en tilsvarende framdriftsplan med oppstart i 2023 og leveranse av rapporter i slutten av 2024 eller begynnelsen av 2025

Informasjon fremover

Forskningsrådet vil opprette en nettside for hver evaluering hvor informasjon vil bli publisert fortløpende. Senere henvendelser om evalueringene vil skje direkte til enheter med fagmiljø om skal evalueres, som regel fakultetsnivå eller tilsvarende (nivå 2). Det vil i tillegg bli avholdt informasjonsmøter.

Spørsmål

Spørsmål som gjelder fagevalueringen(e) kan rettes til:

Evaluering	Epost	Kontaktperson
Evaluering av biovitenskap	evalbiovit@forskningsradet.no	Hilde G. Nielsen, hgn@forskningsradet.no , mobil 4092 2260
Evaluering av medisin og helsefag	evalmedhelse@forskningsradet.no	Hilde G. Nielsen, hgn@forskningsradet.no , mobil 4092 2260
Evaluering av naturvitenskap	evalnat@forskningsradet.no	Marianne Grønsløth, magr@forskningsradet.no , mobil 91 88 92 41
Evaluering av matematikk, IKT og teknologi	evalmit@forskningsradet.no	Marianne Grønsløth, magr@forskningsradet.no , mobil 91 88 92 41

Med vennlig hilsen

Norges forskningsråd

Mari Sundli Tveit
Administrerende direktør

Frode Georgsen
Avdelingsdirektør
Avdeling for statistikk og evaluering